

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår dato: 03.07.2018
Vår ref.: 2018/997

Deres dato: Deres ref.:

Fylkesmannens tilrådning av grensejustering Verrabotn - Verran og Indre Fosen kommune

Det vises til brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 3.7.2017, der departementet ber Fylkesmannen i Trøndelag om å legge til rette for endelig beslutning i saken om grensejustering mellom Indre Fosen og Verran kommune (Verrabotn). Det legges til grunn at grensejusteringen gjennomføres på samme tidspunkt som sammenslåing mellom Steinkjer og Verran kommune, 1.1.2020.

Fylkesmannen er også bedt om å avgjøre om foreliggende utredning, gjennomført av Verran kommune ifm kommunereformprosessen, er tilstrekkelig.

Det vises ellers til løpende dialog med departementet om saken. Departementet er gjort kjent med at det er enighet mellom partene om å foreta en grensejustering, men at det ikke er enighet om hvor den nye grensen skal trekkes.

Fylkesmannens tilrådning

Fylkesmannens tilrådning er at det foretas en grensejustering mellom dagens Verran kommune og Indre Fosen kommune. Forslag til grense følger vedlagt, og er utarbeidet i samarbeid med Statens kartverk. Forslaget til grense er nært opp mot opprinnelig innbyggerinitiativ. Sammenlignet med Verran kommunes forslag utgjør dette en forskjell med at både industriområdet og større utmarksområder overføres til Indre Fosen kommune.

Kraftinntekter kan påvirkes av grenseendringer. Fylkesmannen har vært i dialog med NVE, men de har så langt ikke foretatt beregninger knyttet til dette. Fylkesmannen legger til grunn at den foreslåtte grensejusteringen i liten grad vil påvirke kraftinntekter. Fylkesmannen legger til grunn at kommunene sørger for eventuelt økonomisk oppgjør som følge av dette grenseforslaget, herunder eventuelle konsekvenser for kraftinntekter, industriområdet eller andre forhold. Kommunene har anledning til å håndtere dette i etterkant av vedtak.

Dersom kommunene ikke blir enige om økonomisk oppgjør, fremgår det av inndelingslovens paragraf § 23 at en kommune som er omfattet av grenseendring, innen ett år etter at vedtaket er satt i verk, kan kreve at det økonomiske oppgjøret - eller deler av det - skal fastsettes ved skjønn.

En løsning fra 1.1.2020, vil også innebære at innbyggerne i Verrabotn kan stemme i lokalvalget høsten 2019 i Indre Fosen kommune.

En nærmere beskrivelse av saken og Fylkesmannens vurdering er beskrevet videre i brevet, og Fylkesmannen viser for øvrig også til vedlegg i saken.

Verrabotn

Verrabotn ligger ytterst i Verran kommune, og for innbyggerne i Verrabotn er det kortere veg til sentrum i Rissa (nå Indre Fosen) enn til kommunesenteret Malm i Verran kommune. Skolen i Verrabotn ble nedlagt i 2006. Det bor ca 70 innbyggere i Verrabotn. Innbyggerinitiativet om grensejustering tar utgangspunkt i Verrabotn grunnkrets (0206). I tillegg er det skolekrets 3 Verrastranda, valgkrets 4 Verrabotn og kirkesogn.

Verran kommune har utredet grensejusteringen, men har i sin utredning, høringsrunde og vedtak i kommunestyret tatt utgangspunkt i et annet forslag til grense enn det innbygger-initiativet foreslo. Verran kommune foreslo at industriområdet i Verrabotn og store deler av utmarksareal med nedslagsfelt knyttet til Ormestfoss kraftverk fortsatt skal være en del av Verran kommune (Steinkjer kommune fra 1.1.2020).

Bakgrunn og prosess

Bakgrunn for saken er et innbyggerinitiativ datert 28.01.2015, med forslag om at ytre del av kommunegrensen i Verran justeres slik at Verrabotn krets blir tilhørende Indre Fosen kommune (tidligere Rissa kommune). Se vedlegg (selv kartforslaget er beskrevet i delutredningen fra Verran kommune).

Som en del av utredningsarbeidet til Verran kommune i forbindelse med kommunereformarbeidet, ble det i samråd med berørte Fylkesmenn avklart at Verran kommune gjennomførte en utredning. Statens kartverk og berørte aktører ble invitert inn i prosessen, og det ble også gjennomført en innbyggerundersøkelse. Under utredningsarbeidet valgte kommunen å ta utgangspunkt i en annen grense enn det innbyggerne opprinnelig foreslo.

Kommunen gjennomførte en rådgivende folkeavstemming 23. mai 2016, både blant innbyggere i Verrabotn og øvrige kretser i kommunen. Samlet for kommunen stemte 58,4 prosent av innbyggerne for en slik grensejustering, og i Verrabotn stemte 80 prosent av innbyggerne for en grensejustering. Valgdeltagelsen samlet var på 55,1 prosent.

Det vises til vedlagte utredning fra Verran kommune «Delutredning – grensejustering Verrabotn» og kommunestyrets sak 46/16, der også høringsvar og resultater fra rådgivende folkeavstemming er redegjort for, samt kommunestyrets vedtak i saken. Verran kommune fattet i sak 46/16, 30 juni 2016 følgende vedtak:

- 1. Verran kommune legger avgjørende vekt på at en betydelig andel av innbyggerne ønsker kommunetilhørighet til Rissa/ Indre Fosen kommune. Resultatet fra den rådgivende folkeavstemningen viser at et flertall av innbyggerne i Verrabotn grunnkrets ønsker å tilhøre Rissa/ Indre Fosen kommune. Verran kommune anbefaler derfor at det gjennomføres en grensejustering jf. kommunestyret sitt vedtak av 28.4.2016. Dette innebærer at deler av Verrabotn grunnkrets (0206) overføres til Rissa/ Indre Fosen kommune.*
- 2. Det økonomiske oppgjøret mellom Verran og Rissa/ Indre Fosen kommune er relevant for den videre prosessen. Før grensejustering gjennomføres, skal Verran og Rissa/ Indre Fosen kommuner arbeide fram grunnlaget for et økonomisk oppgjør/ erstatning. Rådmannen utarbeider en oversikt som fremlegges kommunestyret for godkjenning.*
- 3. Det nedsettes et forhandlingsutvalg som forhandler på vegne av Verran kommune, bestående av ordfører, varaordfører, rådmann og rådgiver for oppvekst/ samfunn.*
- 4. Det foreligger relativt store økonomiske konsekvenser for dagens Verran kommune av at deler av Verrabotn grunnkrets (0206) overføres til Rissa/ Indre Fosen kommune. En overføring vil være til ulempe for kommuneøkonomien og det øvrige tjenestetilbudet i Verran kommune. Det tas derfor forbehold om at kommunestyret både i Verran og Steinkjer vedtar kommunesammenslåing mellom Steinkjer og Verran kommuner, og at Kongen i statsråd bestemmer at nye Steinkjer kommune opprettes, for at vedtak om grensejustering i Verrabotn grunnkrets iverksettes.*
- 5. Kartverket har enkelte merknader til foreslåtte kommunegrense, men disse er ikke av en slik art at det innebærer vesentlige endringer i kommunen sitt forslag til justert kommunegrense. Innspillene fra Kartverket søkes innarbeidet i grunnlaget for en evt. ny kommunegrense.*
- 6. Grensejusteringen iverksettes 1.1.2020.*

I sin tilrådning sa Fylkesmannen i Nord-Trøndelag:

«Grensejustering mellom Verran kommune og Leksvik/Rissa kommune i Sør-Trøndelag (nye Indre Fosen kommune fra 2018). Et innbyggerinitiativ har bedt berørte kommuner og Fylkesmenn om at dette gjennomføres i forbindelse med kommunereformen. Verran kommune har gjennomført utredning og involvert innbyggerne og andre berørte parter. Mellom kommunene er det enighet om at det skal gjennomføres en grensejustering for innbyggere i Verrabotn.

Verran kommunens forslag om hvor grensa skal trekkes avviker noe fra innbyggerinitiativets og Rissa kommune/Indre Fosen sine ønsker. Avviket er knyttet opp mot et større geografisk område som omfatter nedslagsfelt/fallrettigheter til Ormsetfoss kraftverk og industriområdet i Verrabotn.

Fylkesmannen anbefaler at det blir gjennomført grensejustering, og imøteser kommende forhandlinger mellom kommunene. Fylkesmannen legger til grunn at det etter forhandlinger kan fastsettes endelig grense.»

Ut fra høringsuttalelsene til utredningen fremkommer det at innbyggere fortsatt mener at opprinnelig grense som ble foreslått er ønskelig. Indre Fosen kommune støtter også innbyggerne i at grensa bør trekkes slik som opprinnelig foreslått. Indre Fosen kommune ønsker forhandlinger med Verran kommune om dette. Verran kommune har i eget kommunestyrevedtak (sak 67/16, datert 30.10.16) vedtatt at de ikke ønsker å forhandle om annen grense enn den de selv har foreslått.

Fylkesmannens vurdering

I juni 2017 fattet Stortinget vedtak om at Steinkjer og Verran slås sammen til Steinkjer kommune fra 1.1.2020. Rissa og Leksvik kommune er fra 1.1.2018 sammenslått til Indre Fosen kommune.

I brev av 3. juli 2017 ber Kommunal og moderniseringsdepartementet Fylkesmannen om å komme forberede saken om grensejustering av Verrabotn til endelig avgjørelse. Fylkesmannen ble bedt om at Kartverket konsulteres i utforming av grenseforslag, og om å vurdere om den foreliggende utredningen er tilstrekkelig for at det kan gis en anbefaling i saken.

Fylkesmannens vurdering er at:

- det er stor enighet mellom avgivende og mottakende kommune om at det bør gjennomføres en grensejustering slik at innbyggerne i Verrabotn kan bli en del av Indre Fosen kommune.
- utredningen til Verran kommune belyser dette godt, og støtter anbefalingen til tidligere Fylkesmannen i Nord-Trøndelag om at en grensejustering bør finne sted.
- prosessen, innbyggerinitiativet, utredningen, høringsuttalelser og kommunestyrevedtak i Verran kommune viser at det er kun spørsmålet om hvor grensa skal trekkes det ikke er enighet om. Selve spørsmålet om innbyggere i Verrabotn skal få mulighet til å bli en del av Indre Fosen kommune er det stor grad av enighet knyttet til.

Fylkesmannen har derfor i samråd med Kartverket utarbeidet forslag til grense. I forslaget har det blitt lagt til grunn rådende faglige prinsipper for grensefastsetting. Her følges eksisterende eiendomsgrenser, grunnkretser beholdes, grenser i sjø fastsettes etter gitte kriterier – og man unngår å sette grenser langs vegger (da dette med tiden kan endre seg). Grenseforslag følger vedlagt.

Fylkesmannen i Trøndelag har med dette, sammen med Kartverket, kommet frem til et forslag til ny kommunegrense som er nært opp mot innbyggerinitiativets forslag.

Fylkesmannens vurdering av foreliggende utredning fra Verran er at denne er grundig og god. Berørte parter har både i prosessen underveis og som høringsinstans vært involvert. To forhold er imidlertid ikke berørt i utredningen i og med at Verran kommunes forslag til grense ikke ville komme i berøring med dette. Dette er:

- Industriområdet i Verrabotn
- Nedslagsfelt for kraftinntekter

Fylkesmannen inviterte kommunene til møte 18.oktober 2017, der Fylkesmannens forslag til grense ble lagt frem og spørsmål om behov for videre utredninger ble diskutert. Konklusjonen i møtet var at Verran kommune skulle supplere eksisterende utredning med nærmere beskrivelse av industriområdet, og at Fylkesmannen skulle be NVE om å beregne konsekvenser for kraftinntekter knyttet til foreslått grense. NTE skulle også konsulteres.

a) Industriområdet i Verrabotn

Det vises her til oversendelse fra Verran kommune, datert 9. januar 2018 (vedlegg). I oversendelsen beskrives industriområdet, investeringer kommunen har gjort, festeavtaler og reguleringsplaner. Bakgrunnen for etableringen av Verrabotn industriområde var Verran kommunes ønske om å legge til rette for en utnyttelse av de betydelige grusforekomstene som finnes i Verrabotn og Ørsjødal. En avgjørende faktor var å legge til rette for at forekomsten kunne utnyttes kommersielt og industrielt, med et industriområde med utskipningskai. Oppkjøp av tomt og investeringer startet på 70- tallet, og samlet har kommunen gjort investeringer pr 31.12.1988 på 6.430.000 kr.

Det er utbygd en kommunal havn i området. Verran kommune er medeier i Trondheim havn IKS, og havna i Verrabotn inngår som kommunens innskudd i Trondheim Havn IKS.

Peab AS er en sentral kommersiell aktør i industriområdet, de skriver i sin høringsuttalelse at de gjerne ønsker at det er samme kommune som har både kai og ressurs. Med den forslaget til grense fra Fylkesmannen vil dette i helhet da være en del av Indre Fosen kommune.

Trondheim Havn IKS (TH) skriver i sin høringsuttalelse at de ikke tar stilling til de alternative forslagene til kommunegrense, men ber om at dersom kommunegrensen flyttes (slik Fylkesmannen nå foreslår) og at hjemmelsoverdragelsen for areal som er forutsatt overført fra Verran kommune til TH ikke er grunnboksregistrert på tidspunkt

for flytting av kommunegrense, må det etableres en formell bekreftelse fra kommunene på dette.

b) Kraftinntekter knyttet til Ormsetfoss

I brev av 2. november 2017 (vedlegg) ber Fylkesmannen i Nord-Trøndelag NVE og NTE om bistand av konsekvenser for kraftinntekter ved en grensejustering av Verrabotn. Fylkesmannen peker i sitt brev på at den foreslåtte grensa berører deler av nedslagsfeltet /fallrettighetene til Ormsetfoss kraftverk (Kraftverket blir fortsatt tilhørende Verran/Steinkjer kommune). Fylkesmannen er gjort kjent med at beregning av kraftinntekter vanligvis blir gjennomført etter at vedtak om grensejustering er fattet, men ba allikevel om innspill fra NVE i forkant av en endelig beslutning og la også i sitt brev frem to alternative forslag. I alternativ 2 ber en om det vil utgjøre forskjell dersom grensa justeres slik at grensa ikke krysser Rautindelva, men at elva i sin helhet blir i Verran kommune.

Kraftinntekter kan påvirkes av grenseendringer, slik som inntekter av konsesjonskraft, konsesjonsavgift, naturressursskatt og eiendomsskatt på kraftanlegg. Fylkesmannen har vært i dialog med NVE, men de har så langt ikke lagt fram beregninger knyttet til dette. På bakgrunn av dialogen, legger Fylkesmannen imidlertid til grunn at den foreslåtte grensejusteringen i liten grad vil påvirke konsesjonskraft og konsesjonsavgift.

Fylkesmannen mener at de ideelt sett burde vært foretatt en beregning i forkant av vedtak for grensejustering, men mener allikevel at det er grunn til å tro at dette påvirkes i liten grad, og dermed ikke påvirker tilrådingen til vedtak. Kommunene har dessuten anledning til å håndtere dette i et eventuelt økonomisk oppgjør i etterkant av vedtak.

Fylkesmannen ba også i sitt brev av 2. november om vurdering fra Nord-Trøndelag E-verk (NTE). NTE skriver i sitt brev 3.januar 2018 (vedlagt) at de ikke kan se at forslag til flytting av kommunegrenser mellom Verran kommune og Indre Fosen kommune (begge alternative forslag) vil endre på utbetaling av eiendomsskatt og naturressursskatt til Verran kommune.

Konklusjon

Fylkesmannen i Trøndelag tilrår Kommunal- og moderniseringsdepartementet om å foreta en grensejustering mellom dagens Verran kommune og Indre Fosen kommune fra 1.1.2020. Forslag til grense følger vedlagt, og er utarbeidet i samarbeid med Statens kartverk. Forslaget til grense er nært opp mot opprinnelig innbyggerinitiativ. Sammenlignet med Verran kommunes forslag utgjør dette en forskjell med at både industriområdet og større utmarksområder overføres til Indre Fosen kommune. Fylkesmannen legger til grunn at den foreslåtte grensejusteringen i liten grad vil påvirke kraftinntekter. Fylkesmannen legger til grunn at kommunene sørger for

eventuelt økonomisk oppgjør som følge av dette grenseforslaget, herunder eventuelle konsekvenser for kraftinntekter, industriområdet eller andre forhold. Kommunene har anledning til å håndtere dette i etterkant av vedtak.

Grenseendringen kan slik Fylkesmannen ser det, tre i kraft fra 1.1.2020, se også tilrådning på side 1 i brevet vårt.

Med hilsen

Frank Jenssen
Fylkesmann

Alf-Petter Tenfjord
Seksjonsleder
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

- 1 Delutredning grensejustering verrabotn
- 2 Verran kommunestyre 30 juni 2016
- 3 Verran kommunestyre 27 oktober 2016
- 4 Fylkesmannens brev til NVE og NTE
- 5 Uttalelse fra NTE
- 6 Utredning industriområdet
- 7 Innbyggerinitiativ 2015
- 8 Innbyggerundersøkelse Verrabotn 2016
- 9 Forslag til justering av kommunegrense i Verrabotn

Kopi til:

Steinkjer kommune	Postboks 2530	7729	STEINKJER
Verran kommune	Liaveien 1	7790	MALM
Arbeidgruppa v/ Morten Forsell	Sæther	7797	VERRABOTN
Kartverket	Postboks 600 sentrm	3507	HØNEFOSS